

необхідним є створення сприятливих умов для позиціювання на зовнішніх і внутрішніх ринках сімейних фермерських господарств та їх об'єднань – сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про фермерське господарство» №973-IV від 19/06/2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
2. Іванух Р. А. Розвиток сільськогосподарської кооперації в умовах переходу до ринкової економіки / Р. А. Іванух, О. О. Жовтанецька // Економіка АПК. – 2001. – № 12. – С. 25–31.
3. Сільське господарство України за 2016 рік : стат. зб. / [за ред. О. М. Прокопенко] = . – К. : Державна служба статистики України, 2017. – 247 с.

Колосова К. А., д. е. н. Чеботарьов В. А.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

(м. Старобільськ, Україна)

**ТЕХНОЛОГІЯ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОГО БАЛАНСУ
ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Традиційно розуміння фінансової стабільності роботи підприємств пов'язують з поняттям ліквідності, як їхньої здатності розраховуватися за своїми точними зобов'язаннями перед своїми контрагентами шляхом перетворення власних активів на гроші. При цьому, у залежності від використовуваних для умовної продажі активів застосовують показники абсолютної, швидкої або загальної ліквідності. При всій об'єктивності застосовуваних показників як мірила фінансової незалежності підприємств, слід відмітити їхню невідповідність умовам сучасного етапу глобалізованого ринкового середовища, коли на фоні протистояння на конкурентних ринках все більш важливим стає загальне прагнення до підтримки стійкого фінансового балансу у взаємовідносинах контрагентів по вертикальних та горизонтальних ланцюгах створення, виробництва й розповсюдження продукції, як в межах єдиних корпорацій, так і в умовах звичайних контрактних відносин. Небезпека фінансової неспроможності лише одного

підприємства – ланки цілісного фінансового ланцюгу може призвести до значних його фінансових втрат з урахуванням мультиплікаційного ефекту. Отже, все більше постає як актуальна задача додержання всіма підприємствами цілісного ланцюгу умов певного фінансового балансу взаємовідносин, що потребує вдосконалення самої технології підтримки такого балансу.

С цією метою основну формулу балансу коштів підприємства [1]:

$$НА + ВЗ + ДЗ = (К + ІК) + ЗД + ЗС + КЗ, \quad (1)$$

де НА – необоротні активи; ВЗ – виробничі запаси і грошові кошти;

ДЗ – дебіторська заборгованість;

К – капітал і резерви підприємства;

ІК – інші кошти в розрахунках;

ЗД – довгострокові кредити і позики (запозичення), взяті підприємством;

ЗС – короткострокові запозичення підприємства, які, як правило, використовують на покриття нестачі оборотних коштів;

КЗ – кредиторська заборгованість підприємства.

Якщо вичленимо з обох сторін рівняння (1) інгредієнти ДЗ і КЗ, що відображають стан фінансових відносин з учасниками ринкових відносин, то цілісне рівняння (1) перетворюється на дві нерівності (2) і (3) [2]:

$$НА + ВЗ \leq (К + ІК) + (ЗД + ЗС), \quad (2)$$

$$ДЗ \geq КЗ. \quad (3)$$

Нерівність (2) показує, на скільки необоротні і оборотні виробничі фонди підприємства погашаються за рахунок власного та прирівняного до нього капіталу. Нерівність (2) показує, наскільки розрізняються показники дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства у взаємовідносинах із підприємствами, що входять до середовища його функціонування. Інгредієнти нерівностей (2) і (3) мають власну динаміку змінювання в процесі діяльності підприємства, але при цьому баланс за формулою (1) завжди залишається математичним рівнянням. Згрупуємо інгредієнти формули (1) по сферах, у яких вони формується, відповідно до схеми, показаної на рис. 1.

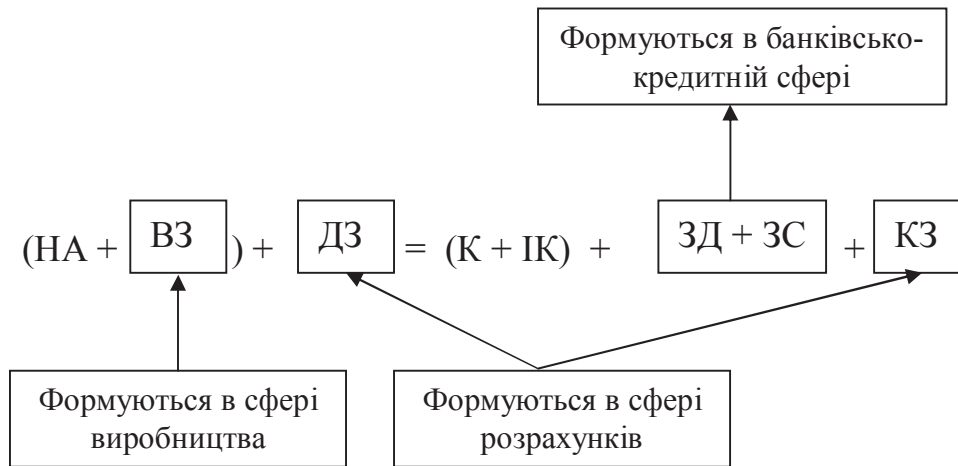

Рис. 1. Сфери формування складових балансу його фінансових коштів

Схема на рис. показує, що власне всередині підприємства формуються лише сума його виробничих запасів і грошових коштів – ВЗ, довгострокові й короткострокові запозичення (ЗД + ЗС) формуються в сфері відносин з банківськими установами, а баланс дебіторсько-кредиторської заборгованості формується суто у взаємовідносинах із іншими підприємствами.

Завдяки представленій структуризації формули фінансових засобів підприємства підтримка їхнього балансу потребує чіткого дотримання наступної технології, яку можна скласти з наступних чотирьох операцій.

1. Фінансування потрібних для діяльності підприємства виробничих запасів і грошових коштів ПЗ суто за рахунок власних коштів, тобто, підтримка наступної умови:

$$(К + ІК - НА) \geq ВЗ. \quad (4)$$

2. У разі невиконання умови (4) фінансування виробничих запасів і грошових коштів підприємство здійснює, окрім власних коштів, також шляхом залучення довгострокових запозичень ЗД, тобто, за умови:

$$(К + ІК - НА + ЗД) \geq ВЗ. \quad (5)$$

3. У разі невиконання умови (5) фінансування виробничих запасів і грошових коштів ПЗ підприємство здійснює, окрім власних коштів, також шляхом залучення ще й короткострокових запозичень ЗК, тобто, за умови:

$$(К + ІК - НА + ЗД + ЗК) \geq ВЗ. \quad (6)$$

4. Очевидно, що виконання технологічних операцій 1-3 здійснюється на фоні перевищення дебіторською заборгованістю кредиторської ($ДЗ > КЗ$), інакше не виконується основне рівняння (1). Отже, у разі неможливості виконання також і умови (6) (наприклад, через недостатньо позитивний імідж підприємства в очах банківської установи), джерелом покриття нестачі власних коштів є вистребування дебіторської заборгованості аж до рівності $ДЗ = КЗ$, а краще й до нерівності $КЗ > ДЗ$.

Список використаних джерел:

1. Ковалева А. М. Финансы фирмы : учебник / А. М. Ковалева, М. Г. Лапуста, Л. Г. Скамай. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 528 с.
2. Управління стійкістю підприємства : моногр. / А. М. Колосов, К. А. Колосова, Г. П. Штапук ; за заг. ред. А.М. Колосова. – Старобільськ : Вид-во ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2016. – 336 с.

Коршунов С. О., Курінна І. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЕКОНОМІКА СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Однією із найважливіших сфер життя суспільства, а також кожного індивідуума є саме економіка. Адже при відсутності економіки життя суспільства стало б неможливим. Кожна людина протягом свого життя стикається з найрізноманітнішими явищами економіки. Це покупки, підвищення зарплати, кредит тощо.

Підприємницька діяльність є одною з форм економічної діяльності. Поняття підприємництва розуміє під собою самостійну, систематичну діяльність, яка зумовлює виробництва продукції [1]. При цьому існують також й суб'єкти підприємницької діяльності, які поділяються на дві гілки.

1. Господарські організації.
2. Особи, які займаються господарською діяльністю та при цьому зареєстровані як підприємці.